

Η γειτονιά μου

της Ιωάννας Χατζηγιάγκου-Πιτσιλλίδου

Πολύ συχνά νοιώθω την ανάγκη να φέρω στη μνήμη μου τη γειτονιά μου, τη Θεοτόκου, στην Κυθρέα. Κι έχουν τέτοια καθαρότητα οι εικόνες, που σκέφτομαι ότι τα σαραντατρία χρόνια που έχουν φύγει δεν τις έχουν αγγίξει.

Κατεβαίνω από το λεωφορείο στους Πετράτζη. Το σπίτι του Πετράτζη διώροφο δίπλα από τον αστυνομικό σταθμό. Η πόρτα του βοηθητικού δωματίου προς το δρόμο της «Θεοτόκου» ανοικτή. Χαιρετώ την κα Μαρίτσα, την κόρη της τη Φρόσα και την Ελένη του Κούβαρου, τη βοηδό τους, από το Νέο Χωρίο.

Αριστερά το σπίτι της Αστέρας της Μαρής σχετικά νεόκτιστο και περιποιημένο. Δίπλα εκείνο της Άννας του Γιάννη Φιλιππίδη, του δασκάλου. Απέναντι χωράφια με ελιές της δεσποσύνης Ελπινίκης το χαρακτηριστικό γνώρισμα της γειτονιάς και του χωριού ολόκληρου.

Προχωρώ κι αριστερά προβάλλει το σπίτι της κας Άδας της μοδίστρας μας. Σ' αυτήν κατέφευγα για να μου ράψει φούστες, φορέματα, ταγιέρ, παλτά. Ένα από τα παλτά μου εντυπωσίασε την κόρη μου, χρόνια μετά την εισβολή, και το φορούσε με καμάρι, δεν πίστευε ότι δεν ήταν έτοιμο. Προχωρώντας απέναντι, στα δεξιά, το σπίτι της αδελφής της κας Άδας, της Μαρούλας Παφίτη και των γονιών της του Παναή και της Στελλούς. Δίπλα το περιτειχισμα της αυλής του Γιώρκου του Γιαννάτση με το σπίτι να έχει είσοδο από τα δεξιά μας. Απέναντι από την είσοδο το αγγειοπλάστείο του Παύλου, αδελφού του Κυριλλά, και δίπλα το σπίτι της κας Δώρας Ορφανίδου. Προχωρώ βόρεια κι δεξιά μου συναντώ το σπίτι της Ελένης του Δημήτρη κι αριστερά εκείνο του Μιλτιάδη του Κολλίτση. Δίπλα του το παλιό σπίτι της Μαρής και του Αρτέμη και απέναντι εκείνο του Γιώρκου του Φιλιππίδη και της Ελλούς του Κούσου. Βόρεια τους εκείνο της Μαρικκούς κι απέναντι ακριβώς ο δρόμος του δικού μας σπιτιού. Στη γωνιά δεξιά η βρύση της γειτονιάς μας. Αριστερά το σπίτι της Χρισταλλούς και του Σαββή και των γονιών της του Κωστή και της Αναστούς. Δίπλα της Ελενίτσας του Κελεπέση, της Λενούς και της Χρυσής κι απέναντι το δικό μας, το τελευταίο, με δύο εισόδους. Μια που οδηγεί στην αυλή μας με το μεγάλο πλάτανο στη μέση και μια, μετά από σκαλιά, στο κυρίως σπίτι. Δεξιά και αριστερά στα σκαλιά μας ο κήπος. Λουλούδια πολλά, τριανταφυλιές και γιασεμί μεγάλο φυτεμένο στη γη, σε γλάστρες κοράλια πολλά σε τενεκέδες για να παίρνουν το σίδερο όπως μου εξηγούσε η μητέρα μου που τα υπεραγαπούσε.

Μπαίνοντας μέσα ο ηλιακός με τις πολυδρόνες τις μόρρις, δεξιά και αριστερά από το κρεμμαστάρι και απέναντι το ντιβάνι. Τα υπνοδωμάτιο και το σαλόνι στις δυο πλευρές του ηλιακού. Βγαίνοντας στην αυλή δεξιά, η κουζίνα, δίπλα ο φούρνος και το φουρνί και το δωμάτιο της γιαγιάς της Μαρουλλούς.

Το περιβόλι μας αριστερά με τις λεμονιές, τις πορτοκαλιές, το κλήμα, τις ελιές, τις ροδιές, τις πουρνελιές.

Τα γράφω τώρα και σαν να βρίσκομαι εκεί, τόσο ζωντανά τα νοιώθω. Ο πατέρας, η μητέρα, τα αδέρφια μου, η Μαρούλλα, ο Γιώργος που μας έφυγε εδώ και τέσσερα χρόνια, η Φωτεινή που ξενητεύτηκε στην Αμερική μετά την εισβολή, σαν να τους ακούω, σαν να τους βλέπω να μπαινοβγαίνουν, να μιλούν. Η γιαγιά να κάδεται όπως πάντα σιωπηλή, ντυμένη στα μαύρα.

Βιαστική να φτάσω στο σπίτι μου άφησα την υπόλοιπη γειτονιά και συνεχίζω τώρα. Μετά το σπίτι της Μαρικούς ο δρόμος οδηγούσε ανατολικά στο σπίτι του Ζωγράφου του Χρίστου του δασκάλου, της Βαδούς, της Παναγιώτας. Δίπλα εκείνο της αδελφής τους της Ελένης και των παιδιών της, της φίλης μας Γιόλας και του Αντρέα που έφυγε κι αυτός νέος.

Γυρίζουμε πάλι στο σπίτι της Μαρικούς και προχωρούμε προς βορρά. Αριστερά το σπίτι του Κυριλλά του αγγειοπλάστη, δεξιά το μοναστήρι της Παναγίας της Θεοτόκου που έδωσε και το όνομα στη γειτονιά μας, με τη μικρή εκκλησία, τις παλιές εικόνες, το σήμαντρό της και το μεγάλο περιβόλι της γεμάτο ελιόδεντρα και λεμονόδεντρα. Ο δρόμος προς βορρά μας φέρνει στο σπίτι της Μαρουλλούς της Ουτουούς, δίπλα εκείνο της Ελεγκούς και του Γιωρκή και παραδίπλα της Διαμαντούς.

Αυτή είναι η γειτονιά μου, καταπράσινη περιτριγυρισμένη από περιβόλια και κωράφια γεμάτα δέντρα, ελιές και λεμονόδεντρα.

Σήμερα όμως δεν υπάρχει. Δεν ξέφυγε από την καταστροφική μανία του κατακτητή. Όπως μου έχουν πει φίλοι και γείτονες τα πάντα τα έχουν κατεδαφίσει, ούτε η εκκλησία και το μοναστήρι έχουν γλυτώσει.

Μόλις ομολόγησα ότι στη Κυθρέα δεν έχω πάει; Λυπάμαι γι' αυτό, αλλά δεν μπορώ να πάω. Νοιώθω ότι δεν θα αντέξω να τη δω τουρκοκρατημένη, αγνώριστη. Προτιμώ να τη θυμάμαι όπως ήταν, καταπράσινη και όμορφη, με τα δέντρα να κρύβουν τα σπίτια και το νερό να τρέχει στα πετραύλακα.

Παναγία Βρεφοκρατούσα από την κατεδαφισμένη από τους Τούρκους εισβολείς Μονή της Θεοτόκου στην τουρκοκρατούμενη Κυθρέα. Η εικόνα αυτή όπως και εκατοντάδες άλλες χάθηκε μετά την τουρκική εισβολή του 1974 και τη συνεχιζόμενη κατοχή.